

Derecske Város Önkormányzata

Helyi Esélyegyenlőségi Program

(2015 – 2020)

2017. évi felülvizsgálata

Elfogadva: Derecske, 2015. december 17.

Tartalom

Tartalom.....	2
Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	4
Bevezetés.....	4
A település bemutatása:.....	4
Értékeink, küldetésünk:.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	12
1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása.....	12
1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.....	13
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	19
2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal.....	19
2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása.....	20
2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása.....	20
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	20
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet.....	21
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció.....	21
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások.....	30
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció.....	35
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete.....	42
3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés.....	83
3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása.....	93
3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal.....	95
3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	96
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	98
4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.).....	98
4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége.....	104
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése.....	105
4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége.....	107
4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	109
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	118
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége.....	118

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)	119
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe.....	119
5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak	120
5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)	120
5.6 A nők szerepe a helyi közéletben.....	120
5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések.....	120
5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	120
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	126
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.).....	126
6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete.....	127
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés.....	129
6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen.....	130
6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.	135
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	136
7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái.....	136
7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei.....	137
7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés	138
7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.....	141
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	142
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	144
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	144
1. A HEP IT részletei	145
A beavatkozások megvalósítói.....	148
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	154
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	187
3. Megvalósítás	221
4. Elfogadás módja és dátuma	228

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Derecske Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása:

Derecske a bihari régióban fekszik. Hajdú-Bihar Megye tizedik legnépesebb városa. Területe 10.358 hektár. Derecske döntő része a termékeny Hajdúság déli (tájföldrajzi szempontból a Dél- Hajdúság) területére esik, csak kicsiny, DK-i része nyúlik át a Berettyó-Kálló közére.

A város megközelíthető a Debrecent és Berettyóújfalut összekötő 47-es főútról, Hajdúszoboszló (4804) (Hajdúszovát (4816)), Kaba (4802), illetve Konyár (4802) felől.

A település saját vasútállomással rendelkezik Debrecen – Nagykereki (106-os) szárnyvonalon.

Szomszédos települései: Tépe, Berettyóújfalú, Földes, Kaba, Hajdúszovát, Mikepércs és Konyár.

Jelentősebb, vonzáskörzettel bíró településektől való távolsága: Debrecen – 22 km (É), Hajdúszoboszló – 18 km (K), Berettyóújfalú – 15 km (D), és a romániai Nagyvárad – cca. 40 km (K).

Derecske a XVI. században szabad hajdúváros volt. A XVIII-XIX. században dinamikus fejlődésnek indult, ekkor mezővárosi rangot szerzett. A városi rangját 1991-ben nyerte vissza.

A 2013. január 1-jével hatályos közigazgatási változások előtt Derecske a Derecske-Létavértesi Kistérség egyik alközpontja volt, Létavértes mellett. 2013. január 1. óta Derecske város a Derecskei Járás közigazgatási központja. 13 település tartozik ehhez a járáshoz.

A település 5 funkcionális városrészből áll, melyek a következők:

- Városközpont
- Kisderecske
- Keleti városrész
- Délnyugati városrész
- Északnyugati városrész

	Lakónépesség
2007.	9160 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,52 %
2008.	9116 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,52 %
2009.	9086 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,67 %

2010.	8964 fő
Lakónépesség számának változása (%)	98,66 %
2011.	8906 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,35 %
2012 .	8914 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,09 %
2013.	8981 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,75
2014.	8900 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,1 %
2015.	8612 fő
Lakónépesség számának változása (%)	96,76 %
2016.	8805 fő
Lakónépesség számának változása (%)	102,2 %
2017.	8740 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,3 %

Derecske népessége csökkenő tendenciát mutat. A csökkenés 0,5-1% körül mozog. Ennek fő oka az elvándorlás és a természetes fogyás.

állandó népesség száma	fő
nő	4538fő
	51,22%
férfi	4321fő
	48,77%
0-2 évesek	264fő
	2,98%
0-14 éves nők	652fő
	7,35%

0-14 éves férfiak	703fő
	7,93%
15-17 éves nők	133fő
	1,50%
15-17 éves férfiak	143fő
	1,61%
18-54 éves nők	2220fő
	25,05%
18-59 éves férfiak	2688fő
	30,34%
60-64 éves nők	341fő
	3,84%
60-64 éves férfiak	257fő
	2,90%
65 év feletti nők	866fő
	9,77%
65 év feletti férfiak	530fő
	5,98%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR
(2015. évi adat)

A fenti táblázatból jól látszik, hogy a férfiak száma magasabb, mint a nőké. Napjainkban több férfi születik, mint nő. A halálozás a férfiaknál nagyobb mértékű.

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	1678	1773	95
2008	1777	1486	120
2009	1312	1459	90
2010	1306	1425	92
2011	1328	1395	95
2012	1334	1390	96

2013	1361	1399	97
2014	1386	1378	101
2015	1396	1355	103
2016	1322	1325	100
2017	1433	1322	92

A 0-14 éves korú lakosság száma nagyobb, mint a 65 év feletti lakosok száma. Az öregedési index 100 % alatti.

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	170	343	-173
2009	140	298	-158
2010	99	323	-224
2011	119	356	-237
2012	101	113	-12
2013	126	132	-6
2014	129	166	-37
2015	89	190	-101

A gazdaságilag fejlettebb országrészek, a külföldi országok munkalehetőségei miatt az elvándorlás nagyobb mértékű, mint a Derecskére vándorlás. Ide a környékbeli településekről költöznek be. A fenti táblázat alapján látszik, hogy Derecskének nem nagy a más településekről beköltözni vágyókat vonzó képessége. Ennek oka a korlátozott munkalehetőségek.

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	78	97	-19
2009	86	104	-18
2010	67	95	-28
2011	77	100	-23
2012	77	105	-28

2013	91	102	-11
2014	78	100	-22
2015	80	103	-23
2016	192	100	-92
2017(n ovembe rig)	60	104	-44

A lakosság csökkenésének oka a természetes fogyás. Az élve születések száma sokkal kisebb, mint a halálozások száma, ez természetes fogyást eredményez.

Értékeink, küldetésünk:

A megkülönböztetés tilalma, egyenlő bánásmód:

Az önkormányzatunk megelőzi és megakadályozza a város lakóinak hátrányos megkülönböztetését. Kiterjed a lakosok bármínemű, különösen koruk, nemük, családi állapotuk, nemzetiségük, fajuk, származásuk, vallásuk, politikai meggyőződésük stb. miatti diszkriminációra. Ez alól kivétel a foglalkoztatás jellegéből, vagy természetéből egyértelműen következő, szükséges megkülönböztetés esetei. Önkormányzatunk kiterjeszti ezt a munkaerő-felvételre, az alkalmazásnál a munkabérek, a jövedelmek, a juttatások, a képzés, a továbbképzés és egyéb ösztönzések meghatározására, az áthelyezés, a felmondás és egyéb foglalkoztatással összefüggő esetekre.

Kiemelt figyelmet fordít a munkavállalók életkora, neme, nemzetiségi hovatartozása, családi vagy egészségügyi állapota miatti közvetlen és közvetett megkülönböztetés tilalmának betartására, annak megelőzésére, szükség esetén annak megszüntetésére.

Az emberi méltóság tiszteletben tartása:

Derecske Város Önkormányzatának fontos az egyén emberi értékeinek, méltóságának, egyediségének megóvása.

Partneri kapcsolat, együttműködés:

Együttműködések során is a partnerség elvének érvényesítésére törekszik a város vezetősége.

Társadalmi szolidaritás:

A foglalkoztatás, vagy más társadalmilag hasznos tevékenység során semmilyen korú, nemű, nemzetiségű, családi vagy egészségügyi állapotú munkavállaló sem értékesebb a társadalom számára a másikinál. Társadalmunk minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit.

Méltányos és rugalmas elbánás:

A megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére, amely érheti a derecskei lakosságot életük, foglalkoztatásuk során.

Célok:

- az egyenlő bánásmód követelménye alapján, a Magyarország területén tartózkodó természetes személyekkel, ezek csoportjaival, valamint a jogi személyekkel és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekkel szemben azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell eljárni,
- az emberi és állampolgári jogok védelme, a gyermeki jogok hatékony képviselete és ellátása,
- nevelés és oktatás, képesség fejlesztés, mint közérdekű cél megvalósulása,
- a gyermek és ifjúságvédelem, a gyermekek és fiatalok érdekképviselete,
- a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése,
- a mélyszegénységben élők és a romák foglalkoztatottságának növelése,
- a többszörösen hátrányos helyzetű csoportok szegregációjának felszámolása,
- a fogyatékossgal élők életkörülményeinek javítása.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Derecske település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges

intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (a továbbiakban: HEP IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogsabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogsabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését és felülvizsgálatát az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és

- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI. 5.) EMMI rendelet

alján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)

- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)

- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)

- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet. Az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét – rendeletében – feltételekhez kötheti. E részben ezeket a képviselő-testületi, az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő rendeleteket is indokolt bemutatni.

A helyi önkormányzat által hozott szabályozást érintő kérdésekben a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény, valamint a magasabb szintű jogszabályok rendelkezéseit szükséges figyelembe venni.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény rendelkezik az ápolási díjról, melynek a megállapítása a járási hivatal hatáskörébe tartozik. **Ápolási díj** a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg 18 év alatti személy gondozását, ápolását végzi. Fajtái: alap, emelt összegű és kiemelt ápolási díj.

Az ápolási díj havi összege a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapösszeg 100%-a (2017. évben bruttó 31 000 Ft, 2018. évben 32.600 Ft) alap esetén, emelt összegű ápolási díj esetén az alapösszeg 150%-a (2017. évben bruttó 46.500 Ft, 2018. évben bruttó 48.900 Ft), kiemelt összegű ápolási díj esetén az alapösszeg 180%-a (2017. évben 55.800 Ft, 2018. évben bruttó 58.680 Ft).

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás, melynek megállapítása a járási hivatal hatáskörébe tartozik 2015. március 01. napjától.

Fajtái:

A.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatást állapít meg a járási hivatal annak az aktív korú személynek,

- akinek az esetében a munkanélküli járadék, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék (együtt: álláskeresési támogatás) folyósítási időtartama lejárt, vagy
- akinek az esetében az álláskeresési támogatás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejárta előtt megszüntették és a keresőtevékenységet követően álláskeresési támogatásra nem szerez jogosultságot, vagy
- aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
- akinek az esetében az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása törvényben meghatározott okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

Támogatás havi összege:

A foglalkoztatást helyettesítő támogatás havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80 %-a (jelenleg 22.800 Ft).

B.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást állapít meg a járási hivatal annak az aktív korú személynek,

- aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy
- aki vakok személyi járadékában részesül, vagy
- aki fogyatékosági támogatásban részesül,

- aki 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a külön jogszabály szerint gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban – és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani.

Támogatás havi összege:

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás havi összege a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg a közfoglalkoztatási bér mindenkor kötelező legkisebb összege személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének (a továbbiakban: nettó közfoglalkoztatási bér) 90%-át (2017. évben 48.795 Ft) azzal, hogy ha az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult családja tagjának foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot állapítottak meg, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás összege nem haladhatja meg a nettó közfoglalkoztatási bér 90%-ának és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás összegének különbözetét (2017. évben 25.995 Ft).

A járási hivatal hatáskörébe tartozik az **időskorúak járadékának** megállapítása is. Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás.

A járási hivatal időskorúak járadékában részesíti azt,

- a) a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkor legkisebb összegének 80%-át
- b) az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkor legkisebb összegének 95%-át
- c) az egyedülálló, 95. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkor legkisebb összegének 130%-át.

Az időskorúak járadékának havi összege jövedelemmel nem rendelkező

- a) pont szerint jogosult esetén az öregségi nyugdíj mindenkor legkisebb összegének 80%-a

b) pont szerint jogosult esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-a
c) pont szerint jogosult esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-a.
Jövedelemmel rendelkező jogosult esetén az a) pont szerinti összegnek és a jogosult havi jövedelmének a különbözete.

Derecske Város Önkormányzat Képviselő-testületének 8/2013. (II.28.) önkormányzati rendelete rendelkezik a szociális ellátásokról és a személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatásokról.

A rendelet II. fejezetében található a szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások.

Ebbe a körbe tartozó támogatás a **rendkívüli települési támogatás**. Az ezzel kapcsolatos hatáskört a Képviselő-testület Szociális Bizottsága gyakorolja.

Rendkívüli települési támogatás állapítható meg annak, aki létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére elsősorban az Szt. 45. § (4) bekezdésében meghatározott esetekben, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át, egyedül élő esetén a 200 %-át nem haladja meg. Egyes felhasználási célok esetében (pl.: elemi kár, betegség, haláleset) a jövedelemhatár magasabb (az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-a, illetve 300%-a).

A létfenntartást veszélyeztető élethelyzetet a kérelemben meg kell jelölni és csatolni kell az ezt alátámasztó iratokat és bizonyítékokat (pl.: a megélhetést biztosító ellátási formából való kiesés, krónikus, hosszan tartó betegségből eredő jövedelem-kiesés, pályakezdő munkanélküliség).

Ugyancsak rendkívüli települési támogatást állapíthat meg a Szociális Bizottság az elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásként.

A támogatás mértéke a helyben szokásos legolcsóbb temetés költségének 15%-a, jövedelemmel nem rendelkező, egyedül élő estében 20%-a, mely összeg a Hajdú-Bihar Megyei Temetkezési Vállalat évente kiadott tájékoztatója alapján kerül megállapításra. A kérelmet az elhalálozás napjától számított 60 napon belül lehet benyújtani, melyhez csatolni kell a temetés költségeiről – a kérelmező vagy a vele azonos lakcímen élő közeli hozzátartozója nevére – kiállított számla eredeti példányát is.

Az elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásként megállapított rendkívüli települési támogatás annak állapítható meg, akinek családjában az egy főre jutó

jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át, egyedül élő esetén 300 %-át nem haladja meg.

A rendelet III. fejezete rendelkezik a természetben nyújtott szociális ellátásokról. Ilyen például a természetben nyújtott rendkívüli települési támogatás.

Élelmiszerre, tüzelősegélyre, gyógyszersegélyre, tankönyv-és tanszervásárlás támogatására, közüzemi díjak kifizetéséhez, vagy kérelmező ottholását szolgáló épület lakhatóvá tételéhez igényelt rendkívüli települési támogatást természetben nyújtott szociális ellátásként kell megállapítani. Az élelmiszer-és gyógyszersegély kizárólag szociális utalvány formájában állapítható meg. A tüzelősegélyre, tankönyv-és tanszervásárlás támogatására, a közüzemi díjak kifizetéséhez, továbbá az ottholást szolgáló épület lakhatóvá tételéhez nyújtott rendkívüli települési támogatást közvetlenül a szolgáltató, illetőleg közüzemi szolgáltató felé kell átutalni.

A polgármester az elhunyt személy eltemettetésére köteles személyt a **köztemetés költségeinek** megtérítése alól mentesíti, amennyiben

- a) egyedülálló és havi jövedelme a nyugdíjminimum összegét nem éri el, vagy
- b) családjában az egy főre jutó havi jövedelem a nyugdíjminimum 80%-át nem éri el és kiskorú eltartásáról gondoskodik.

A polgármester az elhunyt személy eltemettetésére köteles személyt a megtérítendő összeg 50%-ának megfizetése alól mentesíti, amennyiben

- a) egyedülálló és havi jövedelme a nyugdíjminimum 200%-át nem éri el, vagy
- b) családjában az egy főre jutó havi jövedelem a nyugdíjminimum 150%-át nem éri el, és kiskorú gyermek ellátásáról gondoskodik.

Az 50 %-os megfizetés alóli mentesítés után fennmaradó megtérítendő összeg visszafizetésére – az elhunyt személy eltemettetésére köteles személy kérelmére – legfeljebb hat havi részletfizetés engedélyezhető.

Önkormányzatunk – szociális rászorultságtól függetlenül – kérelemre 50 %-os **hulladékszállítási díjkedvezményben** részesíti a 65. életévét betöltött egyedül élő személyeket, akik a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást 60 liter űrmértékű hulladékgyűjtő edényzet használatával veszik igénybe. A díjkedvezmény megilleti azt a 65. életévét betöltött

személy is, aki legfeljebb egy közeli hozzátartozójával él együtt, és a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás igénybevétele 80 liter űrmértékű gyűjtőedény használatával történik.

A támogatás megállapítása a Polgármester hatáskörében van.

Városunkban **szociálpolitikai kerekasztal** is működik. A szociálpolitikai kerekasztal feladata szociálpolitikai, gyermekvédelmi koncepciók, döntések, jogszabály-tervezetek véleményezése, a szolgáltatási típusok, formák és rendszerek értékelése, elemzése, valamint az önkormányzat szolgáltatás-tervezési koncepciójában megfogalmazott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérése.

Derecske Város Önkormányzata a **személyes gondoskodást nyújtó ellátások** körében az alábbi szociális alapszolgáltatásokat biztosítja:

- étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri, meleg étkeztetéséről gondoskodik az önkormányzat, akik a 62. életévüket betöltötték és vagy egészségi állapotuk vagy fogyatékoságuk vagy pszichiátriai betegségük vagy szenvedélybetegségük vagy hajléktalanságuk miatt azt önmaguk, illetve ellátottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani;
- házi segítségnyújtás keretében az Szt. 63. §-ában meghatározott gondozási szükséglettel rendelkező személy ellátását kell biztosítani az igénylő kérelmére; a házi segítségnyújtás igénybevételét megelőzően vizsgálni kell a gondozási szükségletet a gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló rendeletben foglaltak szerint;
- idősek nappali ellátása keretében az önkormányzat az egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására csak részben képes személyek számára biztosítja az Szt. 65/F. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt szolgáltatásokat;
- pszichiátriai betegek nappali ellátását az Szt. 65/F. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel biztosítja az önkormányzat;
- fogyatékos személyek nappali ellátását az önkormányzat az Szt. 65/F. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltak szerint biztosítja;
- támogató szolgáltatást az Szt. 65/C. §-ában foglaltak szerint nyújtja az önkormányzat;
- a családsegítés az Szt. 64. §-ában foglaltak szerint biztosított.